Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/2022

2025 10 3

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2025/2022

2025 m. spalio 2 d.

dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2025 m. rugsėjo 10 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Maroko Karalyste dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo;

(2) 2000 m. kovo 1 d. įsigaliojo Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimas, steigiantis Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją [1], (toliau – Asociacijos susitarimas);

(3) 2016 m. gruodžio 21 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teismas) savo sprendime byloje C-104/16 P [2] paaiškino, kad Asociacijos susitarimas taikomas tik Maroko Karalystės teritorijoje, bet netaikomas Vakarų Sacharoje, kuri yra nuo Maroko Karalystės atskira, priklausoma teritorija;

(4) siekiant nustatyti teisinį pagrindą Vakarų Sacharos kilmės prekėms taikyti Asociacijos susitarime numatytas muitų tarifų lengvatas, Europos Sąjunga ir Maroko Karalystė sudarė ir 2018 m. spalio 25 d. pasirašė Susitarimą pasikeičiant laiškais dėl Asociacijos susitarimo 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo [3] (toliau – Susitarimas pasikeičiant laiškais). Susitarimas pasikeičiant laiškais buvo patvirtintas Tarybos sprendimu (ES) 2019/217 [4];

(5) priėmus 2024 m. spalio 4 d. Teismo sprendimą sujungtose bylose C-779/21 P ir C-799/21 P [5], Sprendimas (ES) 2019/217 nustos galioti 2025 m. spalio 4 d.;

---

[1] OL L 70, 2000 3 18, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2000/204/oj.

[2] 2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Sąjungos Taryba v Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario)*, C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973.

[3] Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimas pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų pakeitimo (OL L 34, 2019 2 6, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2019/217/oj).

[4] 2019 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/217 dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų pakeitimo sudarymo (OL L 34, 2019 2 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/217/oj).

[5] 2024 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Komisija ir Europos Sąjungos Taryba v Front populaire pour la libération de la Saguia el-Hamra et du Rio de oro (Front Polisario)* sujungtose bylose C-779 21 P ir C-799 21, ECLI:EU:C:2024:835.

(6) svarbu užtikrinti, kad per daugelį metų susiformavę prekybos srautai nebūtų sutrikdyti ir kad Vakarų Sacharos kilmės prekėms muitų tarifų lengvatos pagal Asociacijos susitarimą būtų taikomos visapusiškai laikantis Teismo sprendime sujungtose bylose C-779/21 P ir C-799/21 P nustatytų sąlygų;

(7) vėlesniuose Komisijos tarnybų darbiniuose dokumentuose Komisija laikėsi nuomonės, kad muitų tarifų lengvatų taikymas ir Vakarų Sacharos kilmės produktams turi tiesioginį tikslinį poveikį kelių Vakarų Sacharos teritorijos žemės ūkio ir žuvininkystės produktų sektoriui. Dėl Susitarimo pasikeičiant laiškais taikymo 2022 m. eksportavus 590 mln. EUR vertės produktus sutaupyta 44,4 mln. EUR muitų;

(8) sprendime sujungtose bylose C-779/21 P ir C-799/21 P Teismas nusprendė, kad visiems susitarimams su Maroko Karalyste dėl Vakarų Sacharos turi pritarti Vakarų Sacharos tauta. Be to, Teismas nusprendė, kad toks pritarimas gali būti preziumuojamas su sąlyga, kad atitinkamu susitarimu nenustatoma Vakarų Sacharos tautai tenkančios pareigos ir kad ta tauta iš gamtos išteklių Vakarų Sacharos teritorijoje eksploatavimo gauna tikslią, konkrečią, esminę ir patikrinamą naudą, proporcingą to eksploatavimo mastui. Nauda turi būti susieta su garantijomis, kad minėtas eksploatavimas vykdomas darnaus vystymosi principą atitinkančiomis sąlygomis;

(9) be to, Teismas savo 2024 m. spalio 4 d. sprendime byloje C-399/22 ([6]) paaiškino, kad Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([7]) 60 straipsnio, taigi ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 ([8]) bei Komisijos įgyvendinimo reglamento Nr. 543/2011 ([9]) taikymo tikslais Vakarų Sacharos teritorija turi būti laikoma atskira muitų teritorija, kiek tai susiję su kilmės šalies nurodymu toje teritorijoje nuimto šviežių vaisių ir daržovių derliaus etiketėse, kuriose kaip kilmės šalis gali būti nurodyta tik Vakarų Sachara;

(10) Komisija, laikydamasi Teismo sprendime sujungtose bylose C-779/21 P ir C-799/21 P nustatytų sąlygų, derėjosi dėl naujo Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo (toliau – naujasis susitarimas pasikeičiant laiškais), kuriuo pakeičiamas Susitarimas pasikeičiant laiškais;

(11) šiuo naujuoju susitarimu pasikeičiant laiškais dvišalės muitų tarifų lengvatos, suteiktos Asociacijos susitarimu, taikomos ir Vakarų Sacharos teritorijos kilmės produktams, kurių muitinį tikrinimą atlieka Maroko muitinė;

(12) atsižvelgiant į naująjį susitarimą pasikeičiant laiškais, Asociacijos susitarimu įsteigta Asociacijos taryba turės priimti sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamas Asociacijos susitarimo 4 protokolas „Dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžimo ir administracinio bendradarbiavimo metodų“, siekiant įtraukti nuostatas, būtinas norint užtikrinti, kad tas protokolas būtų taikomas Vakarų Sacharos kilmės produktams ir kad būtų tęsiama prekyba, visų pirma vaisių ir daržovių sektoriaus ir žuvininkystės sektoriaus produktais;

([6]) 2024 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Confédération paysanne v Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire and Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique*, C-399/22, ECLI:EU:C:2024:839.

([7]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([8]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

([9]) 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas 543/2011/ES, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL L 157, 2011 6 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/543/oj).

(13) be to, siekiant aiškiai atskirti Vakarų Sacharos kilmės vaisių ir daržovių sektoriaus produktus, kurių muitinį tikrinimą atlieka Maroko muitinė, nuo to paties sektoriaus produktų, kurių kilmės šalis yra Marokas, ir užtikrinti, kad Sąjungos vartotojai būtų tinkamai informuojami, naujajame susitarime pasikeičiant laiškais nustatyta, kad į Sąjungą importuojami Vakarų Sacharos kilmės vaisiai ir daržovės, kurių muitinį tikrinimą atlieka Maroko muitinė, identifikuojami nurodant produkto kilmės regioną, nurodytą kilmės sertifikate, kuris pridedamas prie tų produktų, kai jie importuojami į Sąjungą. Be to, naujajame susitarime pasikeičiant laiškais nustatyta, kad Sąjunga atsakingoms Maroko valdžios institucijoms gali suteikti su Vakarų Sacharos kilmės šviežiais vaisiais ir daržovėmis, kurių muitinį tikrinimą atlieka Maroko muitinė, susijusius leidimus, būtinus tam, kad pagal Sąjungos teisės aktus būtų galima išduoti atitikties Sąjungos prekybos standartams sertifikatus;

(14) pagal Sąjungos deklaraciją, kuri turi būti pateikta pasirašant naująjį susitarimą pasikeičiant laiškais, Sąjunga, laikydamasi darnaus vystymosi principo, pirmiausia skirs finansavimą regionui, daugiausia dėmesio skirdama pagrindiniams sektoriams, pavyzdžiui, vandens, įskaitant drėkinimą, energetikos, kovos su dykumėjimu, vandens gėlinimo. Šalys įgyvendins naujajame susitarime pasikeičiant laiškais numatytą bendro vertinimo mechanizmą. Kartu Sąjunga padidins humanitarinę pagalbą Tindufo stovykloms. Ta pagalba bus teikiama per atitinkamus Sąjungos ir Jungtinių Tautų mechanizmus ir bus administruojama vadovaujantis tokia pačia tvarka, kokia taikoma humanitarinėms operacijoms. Komisija rems atitinkamas programas tokiose srityse, kaip švietimas, kultūra ir kompetencijų ugdymas;

(15) pagal Teismo sprendimo sujungtose bylose C-779/21 P ir C-799/21 P 153 punktą bus sukurtas reguliarios kontrolės mechanizmas, įskaitant bendro vertinimo mechanizmą;

(16) Sąjunga remia Jungtinių Tautų pastangas rasti visoms pusėms priimtiną, teisingą ir tvarų politinį sprendimą, kuris užtikrintų Vakarų Sacharos tautai apsisprendimo teisę, derančią su Jungtinių Tautų Chartijos principais ir tikslais;

(17) naujasis susitarimas pasikeičiant laiškais turėtų būti pasirašytas, su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau, o pasirašymo metu pateikta Sąjungos deklaracija turėtų būti patvirtinta;

(18) naujasis susitarimas pasikeičiant laiškais turėtų būti taikomas laikinai, kol jis įsigalios,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgaliojama Sąjungos vardu pasirašyti Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimą pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo, su sąlyga, kad minėtas Susitarimas bus sudarytas. ([10])

2 straipsnis

Europos Sąjungos deklaracija dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1 ir 4 protokolų dalinio pakeitimo patvirtinama Sąjungos vardu.

([10]) Susitarimo tekstas paskelbtas OL L, 2025/2025, 2025 10 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree/2025/2025/oj.

3 straipsnis

Susitarimas laikinai taikomas, laikantis Susitarimo nuostatų ir atsižvelgiant į jame numatytus pranešimus, kol bus baigtos jo įsigaliojimui būtinos procedūros.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2025 m. spalio 2 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

M. BJERRE